

J E L E N K O R.

42. szám

Pest, szerda május 25.

1836.

Foglaló: Magyarország (kinevezések; 1809ben elesett magyar nemes felkeltek emlékoszlopa; Dékány László billikoma; kir. kamarai előléptetések; időjárás.) Ausztria (hadseregi változások; triesti hírek.) Anglia (alsó 's felsőházi vitatások; dunatorkolati akadályi az angol hajózásnak; Capuai hg. összekelési ügye; Sullivan követ lemondása.) Franciaország (erőmű-vám; az algieri sereg kevesbitése; májusi havazás Franciaországban.) Spanyolország (madridi és hadi hírek) Amerika. Németország. Schweiz. Törökország. Egeyhír. Gabonáir. Pénzkelet. Dunavizallás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ö cs. kir. felségeik május 19én Bécsset elhagyák 's a' schönbruni nyári lakásba költöztek át.

KINEVEZÉSEK: május 13iki legfensőbb határozatok szerint báró Orczy Lőrincz Arad vmegyei főispán, ezen hivatalától saját kérelmére fölmentetett 's szolgálatának legfensőbb méltatási jeléül díj-elengedés mellett cs. kir. valós. belső titkos tanácsnokká nevezetett ki; Körítich Ferencz zágrábi kanonok 's varasdi főesperes a' kir. bántábla közbirójává; — b. Gerliczy Fülöp erdélyi kincstári tanácsnok, díj-elengedés mellett udv. tanácsnokká nevezetett ki; — Seeber Károly sz. kir. Pest városának polgármestere az ausztriai cs. Leopold-rend kis keresztjével ruháztatott föl; —

május 14iki legf. határozat szerint gróf Zichy Ferencz a' magyar kir. udv. kancellária tiszt. concipistája, tiszteletbeli titoknokságra léptetett elő; — báró Kulmer Ferencz a' kir. bántábla közbirója cs. kamarássá nevezetett; —

ápril 18diki legf. határozat szerint a' zágrábi káptalannál megüriült kanonokságokra: Vukassovich Antal petrovoszelloi plebanus, Illiaschevich István lipolányi plebanus, Klemen Mihály pakráci plebanus és Kraly János vugrai plebanus; —

ápril 26iki legf. határozat szerint Héja Imre Esztergam vmegye első alispánja királyi tanácsnokká; —

május 4iki határozat szerint: gróf Zichy Domokos olmützi kanonok és Magyarországnak almási plebanus „Bóthi sz. Mária“ czimzetes apátjává; —

végre május 10iki határozat szerint: báró Barkóczy László egri kanonok „Ábrami vagy Abrahámi B. Sz. Mária“ czimzetes apátjává nevezetett ki.

Szily Ferencz csúthi prépost és esztergami örkanonok Esztergamban a' f. h. 23ikán érdemekkel teljes életének 81ik 's pap-ságának 58ik évében meghalozott.

Hont vmegye hazafi forró érzelmeinek újra tanuja volt e' f. május 2dika, mellyen a' megye ns RRei a' nemzeti méltóság és magyar vitézség dicsőségének fényét az által deríték föl újra, hogy az 1809ben a' Fejedem 's Haza védelmére fölkeltek nemesi seregből Győrnél megsebesült és Hont vmegyében keblezett Maria-nostrai roppant épületben kijelölt országos kórházba vitetett 's ott kór és sebek áldozatává lett mintegy 300 nemes vitéz bajnoknak oly huzamos időtül méltatlan feledékenységbe minden mutató-jel nélkül merült hősi érdemei emlékét egy díszes kőoszlop-fölállítással tarták föl az utó-kornak. Ezen nemes buzgóságnak első lendítője volt a' megye szeretett első alispánja Tersztyánszky Sándor ur, kinek a' mártius 7ikén tartott közgyűlésben tett előterjesztésére örömet hajolván a' megye RRei, azt határozzák, hogy az elhunyt nemes bajnoknak egy díszes emlékoszlop alkalmas fölirással emeltessék azon kicsiny temetőhelyen, hol poraik nyugszanak, egyszerűen az alapkőnek engesztelő áldozat mellett ünnepélyes letételére a' mondott május 2ika tüzetvén ki, erre a' tisztelt alispán ur a' tek. RRket eleve meghívta. E' napon Maria-Nostrán megjelent mind a két alispán ur 's a' KK. és RR. közül mintegy 60an. Minthogy kisgyűlés volt egy uttal ez alkalomra kihirdetve, a' RR. gyűlésében egyéb fölvetett tárgyak közt, a' tisztelt első alispán ur újra hathatós beszéddel terjeszté elő az összejövet sajátképi célját 's ezután vezette a' tek. RRket a' régi még 1ső Lajos által épített sz. Pál első remete derék magyar szerzet ékes templomába, hol Csejthey József ur a' honti dunai alsókerületek alesperese, több vidékbeli pap uraknak szokott segédhatásuk mellett bemutatá az engesztelő áldozatot az egek urának ugyanazon nagy oltár előtt, melly tek. ns. Hont vármegye RReinek egykori kegyes adakozásából gazdagon építettett 's a' nemes megye czimrével is ékesítettett, és melly előtt a' még most is példás divatban levő fogadásbeli sz. Lászlói ájtatosságokat a' tek. megye RR. tartani szokták. A' fő áldozaton kívül hasonló mise-ajánlással foglalatokodék több más pap is különösen azon kis oltárok előtt, mellyeket ősi nemes nemzetségünk Nádasdy, Majthényi és mások ájtatos buzgó-ága régenten emelt volt. Ezután következett a' siralkat fölötti ájtatosság; ezen siralkat a' tárgyhöz képest alkalmazott jelképekkel és fölírásokkal díszesítve a' nagy oltár előtt állott és alkotójának Rózsahegy Pál helybeli számtartónak a' festésben és díszítésben jártas szép ízlését nyilván mutatta. A' fölírások közt legteketségesebb volt az alkotmány két oldalán függő 's a' csatában használt fegyverek csoportja alatt ezen két évirat: 1) a' hont CsenDet roncsoló fegyver győzött, sebbel ékes hőseinket itt teMeti. — 2) „nagy-szívű bajnok hívségét Csudálva 's tiszteLve honth nekik ez emléket letéteti.“ — Az ájtatosság után ünnepélyes rendben vezettek az alispán urak a' RRket azon gyászterre, hol hőseink hamvadó porai szenderegnek. E' tér az illető főbíró által kerti díszű

zöld töltéssel és árokkal, fakarzattal 's e' mellett aránylag ültetett fákkal igen csinosan bekerítettett; a' bemenet két jónisi rendű csinos fa oszloppal jelöltetett; maga az emlékoszlop éppen a' tér közepén áll, a' föld színétől 3 ölnyi magasságra, két talpazatra helyezve vésett kőből összerakva, derékon felül négy gömbsel elválasztva 's tető felé négyyszögű csucsra indulólag faragva 's felül aranyozott kereszttel díszesítve. — A' fölírás rajta márványba vésvé, következő:

Honth 's thrónt védte nemes Magyarok Fölkelti e' téron

Hamvadnak vándor! kór 's sebek áldozati!

Mennyei szent Szellem! kegyed árjai lengjenek erre:

'S szenderülésök helyei beke lebegje körül!"

A' ns megye RRein kívül közel másfél ezeren fogták körül a' hazafiság buzdulatának ezen méltó művét. A' RR. köréből előállván Bakay Ferdinánd első aljegyző ur, ékes és szivreható beszédben adta elő a' RR. czélzatát az emlékoszlop-fölállításnál. Meg kell jegyezni, hogy az egész emlék a' hontiak önkéntes adakozásából, — a' házi pénztárnak legkisebb érintése nélkül, — jöve létre. A' Szomszedságnevű hegyre mozsarak valának elhelyezve, 's ezek durrogásai rekeszték be a' szívemelő gyászünnepet.

T. Pest vármegyének a' kecskeméti járásban nyombanítelő törvényszéke 's ugyanezen járás tisztikara figyelmére méltatván Kecskemét városa mezei biztosának Dékány Lászlónak a' gonosztévők nyomozásában több ízben kitüntetett ügyességét 's üldözésekben bizonyított buzgóságát, őt egy nagy ezüst, és gazdagon aranyozott köv. föliratú billikommal ajándékozta meg: „Dékány László Kecskemét v. érdemes csendbizonosának érdemjelül, a' kecskeméti járás nyombanítelő törvényszéke 's azon járás tisztikara 1836.“ mellyet járásbeli főszolgabíró Batta Sámuel ur f. hónap 5kén Czepléden tartott Computus alkalmakor a' tisztikar 's járásbeli községek előjáróinak jelenlétükben e' tárgyhöz alkalmazott jeles beszéddel a' megjutalmazottnak személyesen adott által.

Kolozsvárt május 11ikére virradó éjjel olly nagy hó esett, hogy reggel lehetett volna szánkázni, 's a' hó terhe alatt sok gyümölcsfa letört; a' havazás még más nap is tartott. Belső-Szolnokban a' szőlő, törökbuza 's minden tavaszi vetemény, sőt az erdőben még a' makk is elfagyott. — Az alföldön is igen sok kárt tett ezen havazás és hideg időjárás. Csanádban sok helyt elfagytak a' dinnye, ugorka, bab, burgonya, tök sőt kukoricza, ugy a' dohány is. A' tavaszi repce ugyan nem igen szenvedett, a' mi szerencse, mert az őszi, megrongálva levén már az erős tél által is, az ugy nevezett szipolyhogár által annyira megrongáltatott, hogy sok helyt több száz holdat kiszántottak, a' hol pedig ez nem történt, ott nyereség helyett csak silányul fizetendi meg árát is a' föld.

A' magy. kir. udv. Kamara Pancsovára só- és 30adi szedővé Götsch Antal Xuppányén volt só- és 30adi szedőt, — ellenőrré Babó Sándor Zimonyban volt mázsamestert; — Budára 30adi áruvizsgálóvá Fischer Fridrik Zengen volt áruvizsgálót; Millenára 30adossá Steinitz János Dobrován volt ellenőri tisztirnokot; Súnacra 30adossá Arvay József Párdorfon volt utlevél-vizsgálót; Párdorf-ra utlevél-vizsgálóvá Peck Antal pozsonyi 30adi practicanst; Dévén-Ujfalura utlevél-vizsgálóvá Sauer Lászlót; Zimonyba 30adi tisztirnokká Drenovác József practicanst; Temesvárra pajtaórré Puxbaum Sándort, Karansebesre pajtaórré Csintalan Jánost a' szegedi hajóhivatalnál volt főügyelót, végre Turdosinra pajtaórré Ayersperg József Tokajban volt só-practicanst nevezte ki (kir. kam. tudósítás.)

A U S Z T R I A.

Trie-tből 's Velenczéből írják, hogy ott május első tizedében a' cholera naponként 30 — 40 személyt lepott meg, de most már szűnik. A' kereskedés nagyon szenvedett miatta. — Görögországból jök a' hírek; a' nyugtalanságok mindenütt lenyomatvák. Minthogy Otto király Bajorországba utazandik, távolléte alatt Armansperg gróf az ország kancellárja fogja Athenéből az ügyeket intézni. A' diplomatai kar, valamint a' közbenjáró hatalmak által Görögország rendelkezése alá adott hadihajók is előbbi viszonyait szüntőgy fogják folytatni, mintha otthon lenne a' király, ki Kobell ur kíséretében május 15 — 20kaig szándékozik Münchenbe érni. —

A' cs. kir. hadseregnél közelebb történt változások; b. Wernhardt Pál altábornagy 's erdélyi par. general, tulajdonosa lett a' 3 sz. könnyűlovag ezrednek; — Bretschneider Fridrik altábornagy 's osztálynok piacenzai várparancsnok, Collin Lajos ezredes pedig a' b. Wacquant ezred parancsnoka lett. Elölétek ezredesekké köv. alezredesek: gr. Segur August a' trabant testőrség alezredese 's ó cs. kir. felsége belső kamaráinak előjárója; Bürger György, b. Bertolotti 15 sz. sorvezrednél; Horak Ferencz a' 8 sz. gradiskai határőrőknél; Roth Károly a' 12 sz. oláh-illyr határőrőknél; Luxetich Rudolf a' 14 sz. első székely határőrőknél; Petresz Elek a' 7 sz. bródi határőrőktől a' 12 sz. német-bánsági ezredhez; Sonnemanns Konrad az 1ső sz. liccai határ-

öröktől a 11 sz. 2ik bányaiaknál; Stregen Bódog a mérnöktestnél; Bolza Ferenc az ászár-testnél. Alezredesekké lettek köv. őrnagyok: b. Moll János ő. cs. kir. főlsége szárnysége; Bredy Hugo, segéd az első mobil seregnél; Rousseau Leopold a 62ik sz. b. Wacquant seregnél, különben mint főparancsnoksági segéd Magyarországon; Karger Leopold, b. Bertolotti 15 sz. seregnél; Liebler Károly, b. Wacquant seregnél; Hipsich Vilmos a gradiskai 8 sz. határőrknél; b. Mylius Károly a 13 sz. oláh illyr határőrknél; Thodorovich Kozman a liccai 1 számú határőrknél; Reindl Ferenc az 16 sz. oláh határőrknél; Saiben György a császári huszároknál; Kerpán József a varasd-kőrösi 5 számú határőrknél a 11 számú 2ik bányaiaknál; Osztóich Bazil a varasd-szentgyörgyi 6 sz. határőrknél a 3 sz. oguliniaknál; Molnár József a 15 sz. 2ik székely határőrknél a 17ik sz. 2ik oláh határőri ezrednél; Pongrácz Ferenc az 16 pattantus ezredtől a 3iknál; Zitta Manó és Mártony István a mérnök-testnél. Őrnagyokká lettek köv. kapitányok: Wolff Jakab, b. Wacquant seregnél és Modruvich Leopold a liccai 1 sz. határőrknél; b. Brojatsch Károly, az 56 sz. b. Fűstenwäther seregnél b. Bertolottiéhoz; Lubert János, b. Bertolotti-seregnél b. Koudelkáéhoz; Bosio András, Vilmos király 26 sz. seregnél a varasd-szentgyörgyi 6 sz. határőrknél; Szenyan József a varasd-szentgyörgyi határőrknél a 2ik bányaiakhoz; b. Rauber Károly a 2ik székely határőrknél az 16 oláhokhoz; Dobay Károly az első oláh határőrknél a 2ik székelyekhez; Fischer Károly az oláh-illyr határőrknél az 5 sz. varasd-kőrösiékhöz; Sertich Márk a varasd-kőrösi határőrknél a 4ik sz. szluiniakhoz; Christophe János a 9ik vadász zászlóaljól a majlandi katona-fiúk nevelő intézetéhez parancsnokul; Mayer Sándor a tűzmű testnél; b. Pöck Peregrin, Schilling Boldizsár és b. Pittel Kristóf a mérnök-testnél. Nyugalmazottak: altábornagy Csolich Pál; gen. őrnagy Warlich József, b. Nageldinger János és b. Bittner Károly; ezredes Widakovich Jakab a b. Wacquant-seregnél; alezredes Lenkey Antal a császári huszároktól ezredesi címmel és díjtoldalékkal; őrnagy Schnirrich Benze, b. Bertolotti seregnél és b. Rochepine Guidó a mérnök-testtől; kapitány Lehmann Ferenc és Rirsch János az 5 patt. ezredtől őrnagy címmel és nyugdíjjal; Enekel Antal, b. Watlett 41 sz. seregnél őrnagy címmel és díjtoldalékkal; Thoren Kázmér, Károly Ferd. 51 sz. seregnél, gr. Wratislav Prokóp, hg. Wellington 42 sz. seregnél; Matticola Antal hajóhadnagy és Ronconi Pál a tengerészeti gyalog-zászlóaljól, valamennyin őrnagy címmel. Kül. rendeket 's azok viselésére engedelmet nyertek gr. Khevenhüller-Metsch gen. őrnagy rendkívüli követ 's meghatalmazott minister az uralkodó Johannitarendtől az ausztriai udvarnál, Jeruzsalmi sz. Jánosrend nagykeresztjét; — Madlener Henrik, b. Trapp 25 sz. seregnél ezredes az orosz cs. sz. Ladomér-rend 3ik osztályát; Gablenz Henrik gr. Auersperg vasasoknál főhadnagy a porosz kir. Johannita-rend kis keresztjét.

A N G L I A.

Az asszonyoknak az alsóház karzatára bocsátását illető indítványnak ezúttal sem híjának ellenzői. Kearsley reménylő, hogy minden tisztelt tag, ki leánnyal vagy mátkával van megáldva, nemmel utasítandja vissza e' nevetséges haszontalan indítványt (oh! oh!). Bowring dr. megjegyzé, hogy az asszonyok jelenléte az illedelem legbiztosb öre leend 's a' férfiu szenvedélyek szilajabb kitérőseit korlátozandja. (nevetés). Erre fölkel Villiers: én ugyan, mondá „sem leányokkal sem mátkával nem vagyok megáldva, nem is érzem szükségét, hogy férfiu szemvedélyimet vagy bármi parlamenti hajlandóságomat, legyen az portói borhoz, serhez, vagy whiskeyhöz (égettialhoz) politizáló asszonyok jelenléte által fékeztessem; (nevetés) de még is ellene kell az indítványnak kereken mondanom. Ah! micsoda dolognak nincsenek e' házban baráti! egyház, bérlők, kézművesek, nép baráti 's most épen asszonyok baráti is! ez ajánlat kétségkívül valami organikus (léteges) változásra vezetne. (nevetés). De én át nem láthatom, hogy az szükséges 's az illetett szépek részről kívánatos lenne. Tudtomra nincs is e' miatt a' dámák közt veszéllyel fenyegető lázadás, se nem nyújtottak be iránta valami kérelmet. Karzatra bocsátásuk ugyan még most keveset ártana: de vajjon ennél maradna e' majd a' dolog? (halljuk) Nem sokára a' dámák, kik, tudjuk, egy kicsit kandi 's kíváncsi természetűek — bebocsátatni ohajtanának a' könyvtárba 's más helyekre is; sőt még tovább is mehetnének, több e' padokra is kíváncsiak, hol mi ülünk (nevetés) 's „rendre!“ Azután lehetlen is volna annyi dámát bebocsátani, mint a' ház tagjai száma. A' választás joga tehát a' belügyi miniszterre tartoznék. Már ez milly könnyen tehetné magát ki azon gyanunak, hogy bizonyos osztályu dámáknak elsőseget ad! (nevetés); mi könnyen rá foghatná a' gonosz ellenzék, hogy nem egészen tiszta indítóokok vezetik őt ez intézkedésben! (nevetés.) Minden esetre olly csiklandós és sok oldalú tárgy ez, hogy három gyűlés kellene teljes megfontolására. Homér minden versei közt egy különösen megnyerte tetszésem, melly így hangzik: „szobádba menvén, láss dolgaid után, orsóra és szövőszékre fordítsd gondodat 's parancsold szolgálóidnak, hogy szorgalmasan dolgozzanak. A' szó a' férfiaké.“ — (csattogó kacaj.) 's a' t.

A' Courier következőleg okoskodik az irlandi hatósági törvényjavaslat félrevetése 's az irlandi rendőrségi törvényjavaslat megcsonkítása miatt a' felsőházban, mit az Oest. Beobachter is szóról szóra közöl: Tán álmodoznak a' tory peerek, hogy az országista abszontisták (azaz: olly plébanusok és földesurak, kik irlandi jövedelmeiket nem Irlandban költik, hanem Angliában v. külföldön) uraságát Irlandban ismét helyre állítandják? Nagyon tartunk tőle, hogy az ország mostani nyugalomban igen csalódnak, 's azon hiu reményben ringatják magukat, hogy politikai zivatar nem zudulhat föl ismét. A' nép most telides teli van munkával, 's jóléte gyarapszik; a' beszéd, vagy irás semminemű mestersége sem birná most őt arra, hogy nyereséghez foglalatosságát elhagyja, 's

a' statusjavítás munkájához szegődjék. De hadd következék be csak egy szük év, vagy rázassék meg a' pénzvásár 's fájdalom, a' mostani nem kedvező időjárás hasonló veszéllyel fenyeget; (a' Morning-Chronicle szerint nyugoti Irland több megyéjében már is borzasztó éhség uralkodik) hadd álljanak meg csak a' szövőszékek, 's alügyek ki az olvasztó kemenczékben a' tűz; hadd mondjanak ellen több rakás váltónak, 's a' peerek majd úgy találndják, hogy a' nép mindent, mindent, mit az utóbbi időben vétektek, mélyen felfogott 's érzett, 's hogy a' majd akkor kitérendő zivatar nem fog lecsilapulni előbb mintsem magukat ő lordságukat el nem fűja. A' nemzet emlékezete akkor az előbbi elayomások hosszú jegyzékét fel fogja frísíteni; a' gabona-törvényeket, a' nyakas ellenállást minden javítás ellen 's a' megvetés és gyűlölség kifejezéseit, mellyekkel némelly peer igen oktanul él. A' nép akkor majd egy egész élet bűneit 's egy egész század gonoszteit egy csöp időbe fogja pontosítani, 's a' torypeerek hozzászólását 's vétségeit a' nemzet és képviselői ellen teljes eltörléssel jutalmazni.“ —

Az alsóházban majus 5kén nevezetes volt az, hogy Robenson négy kérelmet nyújtott be a' hajóbiztosítás bélyegára leszállítására. Egyiket e' kérelmek közül 900 jeles kalmár biztosító és biztosítási tozsér irta alá Londonból. Ezen megadóztatás politikálanságát azon előadással bizonyította Robinson mikép 1822ben, midőn Anglia ki 's bevitele nem ment többre 88 millió ft sterlingnél, e' bélyegár 300 ezer font sterlinget jövedelmezett, ellenben 1833ban, midőn a' ki 's bevétel 120 millió ft sterlingre növekedett, színtezzen bélyegár csak 200 ezer ft sterlinget hozott be, mi kézzelfoghatólag bizonyítja, hogy a' pénzügyekben kétszer kettő nem mindenkor négy. A' különös nagy oka az, mert a' brit kereskedők 's hajótulajdonosok minden portékájokat, kün biztosították, holhason bátorsággal 's kevesebb költséggel megtörténhetik az, mint Angliában. A' kérelem a' ház asztalára tétetett. —

A' Courier szerint az alsóházban majus 6kán kilenczven nyolcz kérelem nyújtott be az ujsági bélyegár teljes eltörlésztése mellett. Minthogy a' Courier a' többi nagy lappal együtt ellensége a' bélyegár-leszállításnak, azt akarná elhitetni, hogy e' kérelmeket többnyire zugokban készítették. —

Az alsóházban majus 6án a' kincstár kancellárja előterjeszté az országos költség új tervét, mellyben a' bevétel 46, 980,000 ft sterlingre, a' kiadást pedig 45, 205, 807 font sterlingre tette, melly számtétel 1, 774, 193 ft. st. fölöslegre mutat. Ebből még kivonatik 1, 111, 863 ft. sterling, mint a' keletindiai kölcsön kamatja 's fenmarad még 662, 330 ft. st. Ebből ismét 331,000 ft. sterling lerovatán többféle adó vagy eltörlésztése vagy csökkentése miatt így mintegy 300,000 ft. sterling marad előleg nem látott kiadásokra. Ezen előadással az egész ház igen meg volt elégedve. — A' leszállított adók közé tartoznak a' papiros-adó, az ujsági bélyegár, a' bértelek biztosítása 's a' t.

A' londoni lapok majus 9én levelet közlenek, mellyet Backhouse ur, külföldi osztálybeli altitoknok, Palmerston lord meghagyásából Bell és társasága kereskedőházhoz majus 2án bocsátott, 's mellyben tudára adatik e' háznak a' kormány azon nézete, hogy az orosz hatóságnak épen semmi joga sincsen a' Duna torkolatánál barninó vesztegadót kivánni, 's hogy a' nevezett ház helyesen cselekedett, midőn ügyviselői által az adófizetést megtagadta.

Egy londoni kereskedőház a' Timesban következőt hirdet: „A' három utolsó hajó kapitányai, mellyek részünkre a' mult őszön teherrel érkeztek meg a' Dunáról, azt mondták, hogy mind hemind kifutásukkor e' folyón (t. i. a' Dunán) orosz őresolnakok által tartóztatnak fel, útleveleik elkívántattak, orosz tisztviselők által aláíratnak, 's előbb vissza sem adtak, míg néhány spanyol piasztert nem fűzettek, minthogy ez a' szokás itt a' Dunán járó valamennyi hajóra nézve. E' kapitányok egyike továbbá azt is beszélt, mikép legénységét a' partra szándékozván küldeni, hogy a' szél híjánában az orosz part hosszában fölfelé vontassa a' hajót, mint ez közönségesen történni szokott, az orosz kozákok láncsákat szegeztek hajó-embereik melleire, 's azzal fenyegették őket, hogy a' folyóba űzik őket vissza, ha a' hajóra vissza nem esolnakásznak. Midőn azonban a' kapitány megtöltetett egy álgút, 's lövéssel fenyegetődzött a' kozákok ellen, ha embereit nyugton nem hagyják, végre meghunyászkodtak. E' körülmények előterjesztése 's e' kapitányok egyikének nyilatkozása mult év december 8án a' külső hivatalba nyújtott, mellyre onnan 11én következő választ vetünk: „Visc. Palmerston által meg vagyok bizva Önnek kijelenteni, hogy ő főlsége követeli figyelme Sz. Pétervárott 's Konstantinápolyban haladéktalan 's idővesztés nélkül Önök irományában említt mindkét pontra van igazítva; ugymint: a' Duna szabad hajózását orosz hatóságok részéről gátoló akadályokra, 's az időhaladékra Konstantinápolyban, az Önök hajóji részére adandó fermánok iránt, mennyiben e' pontok illetőleg a' királyi követeket mind a' két fővárosban érdeklik. Vagyok. — 's a' t. — J. Backhouse.“

Az Orániai hg. mindkét fűja, Vilmos és Sándor kíséretében Rotterdamból indulva majus 6án Londonba érkezett, 's nem sokára megérkezte után Wellington látogatását fogadta el. — Másnap a' hg. Windsorba ment fűjaival azon lakomára, mellyet a' király e' napon a' bogács-rend vitézeinek adott. Ezen utazás csak magányos tapasztalás végett történik 's az ifju hgek neveltetése béfejezésül.

Sullivan R. Kilkenny irlandi város eddigi képviselője „Children Hundreds“t fogadván el, azaz lemondván helyéről, rendeltést bocsátatott ki a' parlamenttől új választásra. Meg kell ezúttal je-

gyezni, hogy semmiféle parlamenttag sem mondhat le vagy vesztetheti el helyét a parlamentben, ha csak törvényesen tehetlennek nem nyilvánítatik arra. Hogy tehát valamely kilépni akaró tagnak lehetővé legyen a kilépés 1570 óta szokásba jött, hogy Stewart helyét fogadja el, mi számtartósági tisztség, 's a korona alatt van, 's ez által kénytelen egyszersmind parlamenti helyével is fölhagyni. A kinevezés csupa névszerinti, 's a tisztség nem is hoz be többet évenként 20 Shillingnél. A Chiltern Hundreds koronajóság Buckinghamshireben, 's a számtartóságra nevezés a kincstári kancellárt illeti, ki e helyet természetesen minden azért folyamodó tagnak megadja. — A Standard állítása szerint, Sullivan azért lép ki a parlamentből, hogy O'Connellnek engedhesse át helyét, ha ez a dublinit el fogná veszteni. A felsőházban maj. 6án elővetetett az irlandi csonkított rendőr törvényjavaslat. Richmond hg megámadá azon záradékot, mely minden constablet, 's alconstablet esküre kötelez, hogy semmiféle titkos társasághoz nem tartozik mert a záradék a szabadkőműveseket kizárna; vagy legalább vétessék ki a szabadkőművestársaság e záradék alul. Az indítvány 44 szóval 41 ellen elfogadtatott.

A Globe következőleg elmélkedik a Court of the faculties — (engedelem-törvényszék) ítéletéről, mellyel megtagadtatt a Capuai hgnek az egybekelési engedelem: „A jogtudós (Nicholl) különös 's majd példátlan ítélete azon karban (facultie) mellynek tudós és bölcs feje ő, bámulást okozott. De a nem jogtudós közönség ez uttal hihetőleg legelőször hallja, hogy valamely egybekelési engedelem megengedése, vagy megtagadása a master of faculties önkényétől függ. „En, így ítélt ezen Daniél, azon világos következtetésre jöttem, hogy a törvényszék jogosítva van engedelem-tagadásra, ha mindjárt, halljuk csak! a házasság semmi sem akadályozza is.“ Ha a törvény csak ugyan úgy van, mint a jogtanár (doctor juris), mondja, azon mennélőbb szükség javítani, 's a rosszul használt arbitrium boni viri-t tőle mennélhamarább elvonni. Azon változtatások, mellyeket a kormány az angol házassági törvényekben tenni szándékozik, el fogják hátrítani hasonló oktalanság ismétlését. Károly hg és Smith kisasszony, kiket Nicholl dr. ur helybenhagyása meggátol férjé 's nővé lenni engedelem mellett, még mindig azzá lehetnek nyilvános kihirdetés útján, ha nem akarnának inkább Skótziaába rándulni, 's az angol egyházat az egybekelési díjtól megfosztani. Mint halljuk, a felek Nicholl dr. ítéletét följobb szándékoznak vinni a lordkancellárhoz.“ —

FRANCZIAORSZÁG.

A National az eröművek behozatali vámjáról megjegyzi, hogy mivel a kamra az idegen olcsóbb vasat a belföldi vasgyárok iránt kedvezésből magos vámmal terhelte, a honi eröművészek pedig a honi drágább vas mellett az idegen olcsóbbba kerülhető eröművekkel nem mérközhetnek, az erömű-gyárok is szinte úgy tartozik a kamra ótalmazni, mint a vasgyárok 's ehez képest az idegen eröművek behozatalára olyan vámot kell rónia, melly megfelelően az idegen és honi vas közt fenálló árkülönségnek. —

A Szajna megyei törvényszék előtt nem rég négy személy állott, egy színész, egy könyvnyomó, egy kalapos 's egy boltos legény, kik borostyán-koszorukat raktak Pepin és Morey sírhalmaira. Nyomozás közben oda nyilatkoztak, hogy ők ezt azon érzelemből tették, mellyel a főnevezettek iránt személyesen, 's mint republicanusokhoz viseltettek. Ügyvédek behozonyították, hogy halotti koszorúkat nem nézhetni zendüti szellem, vagy a nyilvános nyugalom háborgatása jeleinek. — Az eskütszék mind a négyet szabadon is bocsátotta. —

A követház maj. 7iki ülésében jelenté Lafitte, hogy ő az országos költség vitatása alkalmakor oly módot jelez 's mutat ki, mellyel az engedelemmel ellátott játékházak jövedelem-hijányát pótolhatni majd, ha azok törvény által el fognak törletni, mit a nyilvános vélemény és erkölcsiség már igen fennyen sürget. —

A költségbi biztosságnak, mint mondják, szándéka a seregek számát Algierban takarékoságból csupán 14 ezerre leszállítani, mellyből 4000 ember Oranba jöne, 3000 Bonába, és 7000 Algierban tanyázza. Clauzel marsal ezen kevesbitést természetesen 's méltán a gyarmatosítás mellékes elhagyatásának tekintti, minthogy ez által megfosztatnék Algier a szükséges ótalomtól, 's e tekintet miatt a javaslatot minden erejéből ostromlani fogja. — A Journal du Commerce azon igazítást tevő saját soraiban, hogy a Parisban divatozó kifejezés helyett: „az éjszakai hatalmak“ „keleti hatalmak“ nevezéssel kezd élni, 's midőn laptársai e másításon csudálkozásokat kifejezék, azzal válaszolt, hogy Bécs délsőbbre esik Párisnál.

Május első napjaiban a hegyek Toulon szomszédságában földve voltak hóval. Lamb Friedrik angol követ a bécsi udvarnál Londonbul Parisba megérkezett. —

A francia hgeket, mint előre lehetett gondolni, sok kitüntetéssel fogadják Berlinben. Május 12én mind Orleans, mind Nemours hg az egész udvarral a dalszínházban volt, hol Rossini „sevillai borbélyát“ adták. Midőn a hgek az udvarral a kir. páholyba léptek, a közönség nagy özömjajra fakadt. Játék után a hgek Károly hgnél vacsoráltak.

Mindünnen tenger a panasz a májusi hó 's hideg ellen. — Schweizi hírek szerint ottan oly tömérdek hó esett, hogy Schweiz és Olaszország közt minden közlekedés megszűnt nyolcz nap óta, 's nem ok nélkül félnek hogy a könnyen megfagyhatott eperfák a seiyem árát ismét újra fölrujtják. Bayonnei hírek szerint Navarrát is oly tetemes hómenyiség borította el, hogy a két harczos

fél minden munkálkodását megszakasztá. Francia 's angol lapoknál fogva május első napjaiban oly iszonyu szélvész dúlta a tengert, hogy több napig megszűnt minden hajózás 's közlés a két ország közt minthogy egy hajó sem mert kétségtelen veszély torkába kelni tengerre biztos révfokából.

SPANYOLORSZÁG.

A május 8diki Moniteur köv. tud. ad a hadmezőről: május 5én az angolok kirohantak S. Sebastianból, 's elfoglalák a carlosi erősegek első részét nagy ellenállás nélkül; de a 2dik rész elfoglalása keményebb munkába került. Az angol admirál, 800 embert szárazra rakván, mintegy egy óra hosszig élénken tüzelt. 9 óra tájban a carlositák megfutamodtanak 's négy álglyut ott hagytak. Evans gen. Hernaniig kergette őket. Az angolok vitézül harczoltak, 's mintegy 200 holtat és két ennyi sebest vesztének; a carlositák vesztesége is tetemes.

A cortes elibe legújabbán két nevezetes törvényjavaslat terjesztetett; egyik a miniszterek felelősségét illető, másik a sajtó szabadságrol szóló. A procuradorház küldöttsége a sajtó-törvényjavaslat megvizsgálására köv. tagokból áll: Acevedo, Galiano, Olozaga, Alonso Caballeró, Fernandes Pereira, Oliván, Gil Orduna és Lopez. Nem hihetni, hogy e küldöttség a már tudvalevő előbbi törvényjavaslatot helybenhagyja. A miniszterek felelősségét illető törvényjavaslat szerint a miniszterek felelősek leandnek aláírásért, tanácsért, vagy tanács-elmulasztásért, még pedig egyenként vagy összesen, a mint t. i. munkálkodtak; árulás (traicion) pénzsikkasztás (peculado) és praevaticatio (törvényszegés) bűneiben, mint e bűnök a törvényekben meghatározvák. Bűnök továbbá, ha a király személye, thrón, öröklési rend, király vagy országgyűlés méltósága, státus külső vagy belső bátorsága ellen cselekesznek, ha a köz érdekét törvényszegés vagy be nem töltés által úgy sértik meg, hogy ebből a köz-jogok sérelme származik. — Apr. 25én hirtelen meghalt Garcia Herreros 1812iki 's 1820iki cortes-tag 's Toreno alatt igazságminister, köz tiszteletű ember. Még kevés nap előtt hatalmasan emelte föl szavát a jelen miniszterek rendelményei ellen. — Madridban az időjárás igen egészségtelen és sok áldozatot ragadoz el. — A palenciai püspök kettős pörbe van idézve, mint politikai bűnös elfutása miatt 's kir. fiscus elibe 1 1/2 millió reált Spanyolországból titkon kisorsantani akaró szándéka miatt.

Az Allg. Zeit. levelezője következőir Madridból april 30ról Tegnap egy, az éjszakai seregtől érkezett tiszte megerősíté azon leverő hírt: hogy egy részét a tartalék seregnek a folyó hón. 25kén Balmaseda mellett a carlositák nagyobb erővel megámadák és teljesen tönkre verék. A királyné hadai 800 embert vesztének holt, sebesült, és foglyokban; a szép gránátostestőr ezred egyedül 100 holtat, kik közt 13 tisz. Espeleta vezér is sebet kapott. A kormány ezen esetről semmit közhírré nem tett. A tartalékseregnek segítségére 26kán 19 zászlóalj és 4 század sietett Vitoriából, de 27kig csak Murgiahoz jutottak, úgy hogy nem tudni: új ütközetre került e már a dolog. 25kén Vitoriába jött egy 4 zászlóaljból egy lovas ezredből 's egy álglyutelepből álló portugali osztály sereg, hol Cordova, Zarco del Valle, és Espartero igen nyájasan fogadák. Cordova fővezérről igen különös hírek szárnyalnak, mellyeknek alapjuk talán azon bizatlanságban fekszik, mellyel az angol segédsereg fő parancsnoka iránt viseltetik; mondják, Cordova igen gyakor közleményeket kap az ellenség fő szállásáról; sőt hogy a praetendens már a fő parancsnoksággal is megkínálta őt, hirtelenkedés lenne azonban e híreket tettdolgok gyanánt bélyegezni akarni. Az angol hajóereg segéd munkálatai jelenleg már az egész spanyol part hosszára terjednek. Tortosábul névszerint ezt jelenti a kormányzó: „13kán kötött itt ki mellettünk az Ebro kifolyásánál San-Carlos angol brig, mellynek parancsnoka engem fegyverrel, hadiszerral, legénységgel 's álglyukkal kínált meg; egyszersmind jelenté, hogy idejöttének célja nem egyéb, mint csapatinkat oda szállítani, hová a szükség kívánná, azonkívül pedig a partokat őrizni.“ — Almodovarnak külügyi miniszterre 's Rodilnak hadivá neveztetésüket a hírlapok már hivatalosan közlik. Különös, hogy oly férfi ki ifusága első kezdetétől fogva mindig jeles hadi szolgálattal tüntette ki magát, (isméretes dolog hogy Almodovár már 1811ben Olivenza várnak a francziák elleni védelmekor vitézül viselé magát) 's ki jelenleg a hadministeri hivatal is oly ügyesen viselé, hogy általa az egész hadiseregre tetemes javulás árasztatott el: most egyszerre egy egészen más és oly hivatalba lép, melly előtte teljesen idegen 's melly főleg mostan a legszokatlanabb nehézségekkel van egybekapcsolva. Szerencse hogy az angol és francia követek még is készek segíteni Almodovárt abban, mi tapasztalásából egy illy fontos hivatal viselésénél hijányzik. Ő különben sok személyes kellőséggel bir 's elég ügyes ezen sajátját a legépebb érzelmeikkel egybekötöni; azon szeplőket mellyeket mult nyáron Valenciában a junták fölkeltekor viselétével politikai pályájára vonhatott, képes lesz talán a királyné által rájuk huzott lepel némileg elfödözni. Ennél többre Mendizabal még mindekorig nem vihette a ministerium kiegészítését 's forduljon akarmerre társak keresése dolgában, a felelet mindenütt tagadó; nincs is ember, habár a legtulságosb tisztvágy bolygatná is keblét, ki becsületét Mendizabal koczkasztalán veszélyeztetni merné 's épen ez a mérték melly szerint Mendizabal népszerűségét ki ismerhetni. Már a hírlapok is jelentik aggodalmukat e hosszú bizonytalanságon, azonban mivel Mendizabal ugy is inkább csak titkokokat kívánná maga mellé segédekül ministeri czimzetek alatt, a dolog nem épen oly aggodalmas, 's ha betöltetnék is valahogy a

ministerium, még akkor is csak egy minister lesz — Mendizabal maga. Az angol követ, mint hallik, lord Palmerstontól azon kétség-telen utasítást kapta, hogy Mendizabal kiléptét minden tehetség-vel akadályozza. — Madrid majus 2kán: A' balmasedai szerencsétlen esata, melyben a' hadsereg legszebb ezrede pusztított el, itt a' legnagyobb aggodalmat gerjeszti, a' nép árulást tart gyanuban, mert meg nem foghatni, mikép tennékki magukat gyakorlott csapatok olly gyámoltalan meglepetésre. 8 zászlóalt, a' királyné seregéből olly sikerrel rohant meg 15 carlosi zászlóalj, hogy azoknak is, kik talán megmenekhettek a' konzoláshul, Vitoriába juthatásukra utjok szegve látszik. Cordova egészen céltalanul hívatta el a' portugáli csapatokat Balmasedából, 's ezek magok is átlátták, sőt midőn Vitoriába be értek, nyilván kimondák, hogy a' hátra hagyott 3 spanyol zászlóalj árulásban fog a' menekvésükre nincs remény. Hihetőleg használni fogja Mendizabal ez alkalmat 's Cordova ellen talán végre elhatározó cselekvéshöz nyul; a' Nacional vaskarokat javasol az árulók ellen. Elvárjuk ki hatalmasabb, Mendizabal e vagy Cordova, 's az utóbbi úgy fog e' banni mint Monk vagy mint Dumouriez. A' Gaceta legújabb lapja azt mondja ezen ütközetről: hogy a' királyné 8 zászlóalja egész estig harczott 's végre is jó rendben vonult vissza Tesano és la Nava-ig.

A M E R I K A.

April 6án Ujyorkban az ottani kereskedők gyűlést tartottak megfontolni annak szükségét, hogy kéressék meg a' congressus azon portékák vámja visszatérítésére, melyek a' nagy gyűlés által elégték, 's így természetesen a' polgárok által nem emésztethettek. Több szónok oda nyilatkozott, mikép a' congressusnak nincs joga az adót olly jószágoktól megtartani, melyeket a' polgárok nem használtak. Végül Washingtonba egy küldöttség határozatot. — Az ujyorki Journal of Commerce, — Sir John Herscheltől, a' híres angol csillagásztól Afrika déli részéből, levelet közöl Caldwell amerikai hajóskapitányhoz, ki egy példányt küld az említett lapból hozzá, melyben szó tétetik a' híres csillagász állított hold-észrevételeiről. Herschel megköszöni neki ezen olly nevezetes, 's olly nagy észszel kidolgozott tréfa átküldését, 's azt mondja, e' lapot megtartja részint mint nevezetességet, részint mint állandó emlékeztetést, mi csekélyek valóban azon fölfedezések, melyeket minden 's valamennyi híres ismertetünkkel eddig tehetünk, vagy még a' jövő századokban fogunk tehetni, ha azzal egybe hasonlítottunk, mi még ismeretlen 's észrevétel a' természetben. John Herschel felszólítja egyszersmind Caldwell kapitányt, látogassa meg őt személyesen, hogy szemmel győződhessék meg, mi kis mértékben űzi csillagászati vizsgálatait. —

Ujorleansi márt. 23ról szóló lapok Texasból következő híreket adnak: „A' mexicioiak fegyveres ereje Texasban 5500 főre tétetik. A' 700 emberből álló jobb szárny, Urrea tábornok parancsi alatt van, 's a' matamorasi uton Goliad felé nyomul, melyet Faning ezredes 500 texasival elfoglalt. A' mexicioiak bal szárnya Cos és Sesma vezérlete alatt, ki a' laredoi országuton nyomult elő, Alamo de Bexart ostromolja, 's ámbár az ostromlottak 30 főnyi segédelmet kaptak, még is hihetőleg nem sokára el fogja e' helyet foglalni. A' texasiak egész fegyveres ereje, melyet Cos és Sesma gen. ellen kiállíthat, az önkéntesek 's vidéki katonaság beszámításával 1500 fő. Úgy hiszik, a' mexicioiak előtt vissza fognak vonulni, 's egész erejüket az erdős tartományban összesíteni Rio Colorado mellett. A' texasiak ereje lövészekből áll, 's ha ezeket a' Rio-Colorado melletti sűrűségekbe elbújtatják, csakugyan félelmes ellenségévé válhatnak a' mexicioiak ellen. Ez által az ország legyőzhetlenné válik 's ha a' mexicioiak egész a' tartomány belsejéig nyomulnak is, mindig csak azon vidék urainak nézhetik magukat, hol táborukat felütötték.“ —

N É M E T O R S Z A G.

A' porosz statusujság szerint Orleans és Nemours k. hgek Berlinbe maj. 12kén érkeztek 's a' kir. kastélyban a' számukra készen tartott szobákba szállottak meg. Megszállott után azonnal meglátogatták őket a' kir. ház hercegei, azután pedig ő felségének, a' királynak tették udvarlásukat. A' királytól Németalföld királynéjához mentek. Minthogy az egész város azt hitte hogy a' hgek estve meg fognak jelenni a' dalházban, hol Spontini „Alidorját“ adták, a' ház tömve volt vendéggel, de mivel látogatásaikat a' hgek nem végezheték el a' játék-ideig, a' színházba nem mehettek. Estve a' koronaörökösnel vacsora volt, másnap pedig a' királynál nagy ebéd a' királyi várban a' lovagteremben. Szinte porosz lapok részletesen írják le azon fényes fogadtatást, melyben a' francia hgek utjokban mindenütt részesültek. Coblenzben valamennyi erősség üdvözölő lövései által tiszteltettek, ok pedig a' tábornokságot és törvényhatóságot hitták meg ebédre. Estve a' Coblenzben tanyázó ezredek hangszkara adott nekik tiszteleti hangszkara. — Másnap meg szemlélték a' várost 's álgudurrogások közt „Porosz korona hg“ nevű gőzhajon Cölbe utaztak el. —

Münchenben majus 11én reggel 5 óra felé a' Reaumur hőmérője 7ik lépcsőn állott a' fagyponthoz. — Posenből következően irnak majus 9ról: „Mintán olasz telünk volt 's már égővi változást hittünk, minthogy Algierban 's Maltában fagyott, mig itt a' hidegről majd semmit sem tudunk, most olly érzékeny 's fájdalom! olly kártékony hideg állott be, hogy mult éjjel 2 fagyponthalatti lépcsőig szöktette le a' hőmérőt, 's ma reggel meglepő, komoly követke-

seire nézve pedig igen szomorító látványt okozott. Az utcák, szántóföldek, 's a' már búján zöldelő fák vastag hóréteggel valának borítva. Még délben sem olvashatja le a' nap verőfénye a' keményen tapadó havat, 's eddigi tudósításoknál fogva minden nemesb gyümölcs-faj, névszerint pedig a' szőlőtöke végképen elfagyott. Menyiben szenvedtek a' vetések, még mindedig nem határozhatni meg, de a' fák után itélve szomorúan gyaníthatni.“ —

Freiburgból majus 11ről tudósítás érkezett, hogy e' napon csakugyan megtörtént az új érsek választása, 's a' szótak többsége Demeter kanonokra esett, kit a' kormányi biztos azonnal meg is erősített ezen új hivatalában.

Württembergben a' követek háza maj. 4kén elvégezte a' kisajátítási törvényt. Ezután az izraelita nép kérelme jött napirendre, melyben azt kívánják, hogy az izraeliták teljesen egyenlő lábra állíttassanak a' keresztyén polgárokkal, némi tekintetben pedig egyszersmind az 1828diki törvény megvizsgálása kívánatik, mely a' zsidók fölszabadítását már nagy mértékben sürgeti 's meg is kezdi. Egy szónok sem lépett föl a' kérelem ellen, de többen mellette, 's ezek közt valódi ékesszólók, mint Schott, Menzel, Pfanz, kik mindnyájan pártolák. Schlager titkos tan. a' belügy feje, szint-ezen érzelmelekhez állott, miért is a' kérelem 80 szóval 3 ellen elfogadtatott.

Luxemburg kérdése újra szőnyegre kezd jöni. E' tekintetben a' hollandi lapok bő cikkekben nyilatkoznak, 's mind inkább simulnak azon nézethez és ohajtáshoz, hogy Limburg azon része, mely a' királynak Luxemburg egy része pótlékaul fog esni, Németországgal egyesíttessék inkább, mint O Németalfölddel, 's most még a' Journal de la Haye is e' nézethez hajlott már.

A' schwáb. Merkur Freiburgból majus 3ról jelenti, hogy majus elsője nálok egy lányi magasságu hóval köszönte be 's így május eleje mindenütt zordon hideggel lepte meg az embe-reket. A' Mosel és Rajna melléki tudósítások azt mondják, hogy ott april 29 és 30a közt éjjel a' szőlő nagy része elfagyott; fele vagy harmadrésze volt e? nem tudni és szorosan nem is határozhatni meg, mert a' tőkék csak rügyeztek meg. Azonban mi kemény volt a' fagy, onnan is kitetszik, mert a' diófa mind elfekült. Bécs vidékéről is azt írja az Oest. Beob. hogy az utóbbi fagy mind a' szőlőhegyeken, mind a' gyümölcsös 's veteményes kertekben igen nagy kárt okozott.

S C H W E I Z.

Neufchatelben következő kir. nyilatkozás tétett közre: „Mi III. Fridrik Vilmos, Poroszország királya 's a' t. tudatjuk minde-nyekkel, hogy a' Neufchatel és Valangin hű fejedelemségünkben történt esetek szükségesnek éreztették velünk a' status hivatalos színeit végkép meghatározni, 's azokat kokárdára, zászlóra, nyilvános épületekre, 's mindenüvé, hová alkalmazatniok kell, egyszerszerűvé tenni; ennél fogva neufchateli statusancsunk meghallgatása után elhatároztuk 's ezennel nyilvánítjuk, hogy a' narancs feketé és fejér színek a' kokárdán egyesülten, a' tanácshoz bocsátott külön utasítás szerint fognak ezentúl a' status hivatalos színei lenni. 'S kir. szándékunk, hogy midőn a' kokárda mostani 's eddigi színehez a' narancsszín társítjuk, melyet 1806ig a' status katonáji viseltek, 's mely kir. házunk öröklési jogaira emlékeztet Neufchatel és Valangin fejedelemség fölségéhez, egyszersmind hű neufchateliek iránt új biznyságát adjuk folyvást hajlandóságunknak. Melynek erejére e' jelen levelet saját kezünkkel aláírtuk, 's kir. pecsétünket rá nyomattuk. Költ Berlin márt. 22. (aláírva) Fridrik Vilmos. Ancillon.“

T Ö R Ö K O R S Z A G.

A' Gazetta di Zara maj. 3ról jelenti, hogy Bosnyakország vezére a' trawniki kormányzóval mintegy 7000 főből álló seregét szedett össze, 's azt Bossuvacz mellett, nem messze Foinizától állította fel, hogy a' Radovan hegyesén a' Scopinál össze gyűlt zendülők ellen annál bizonyosabban védhesse a' szorosakat; ezután néhány előkelő tisztet a' zendülőkhez küldte 's felszólította őket, oszoljanak szét, térjenek családjaik kebelébe, 's álljanak vissza hűségre 's engedelmességre a' porta iránt, különben kénytelen lesz bossúsága egész erejét éreztetni velök számos fegyveresei által. Együttal Trawnik és Serajevo előkelő lakosai is küldöttséget bocsátottak hozzájuk 's ez által tudatták velök, hogy roszul járandnak, ha a' hegyeken áthágni és Serajevohoz közelíteni merészle- nek, mert ezen kerületek lakosai szilárdon elszántak a' szultán a- karatját teljesíteni 's a' nyilvános nyugalom zendülő háborgatóit megsemmíteni. E' kerület zenébenasi valóban vissza is tértek Livnóból, 's honjokba takarodtak, 's e' példát azon csoport is követte, mely török Horvátországból jöven a' zendülőkkel Scopie mellett egyesült. 20án és 21én a' jaiczai úton vonultak vissza, 's így 23án a' Kupres és Scopie közötti egész vidék megszabadult a' hivatalan, 's kedvetlen vendégektől.

E L E G Y H I R.

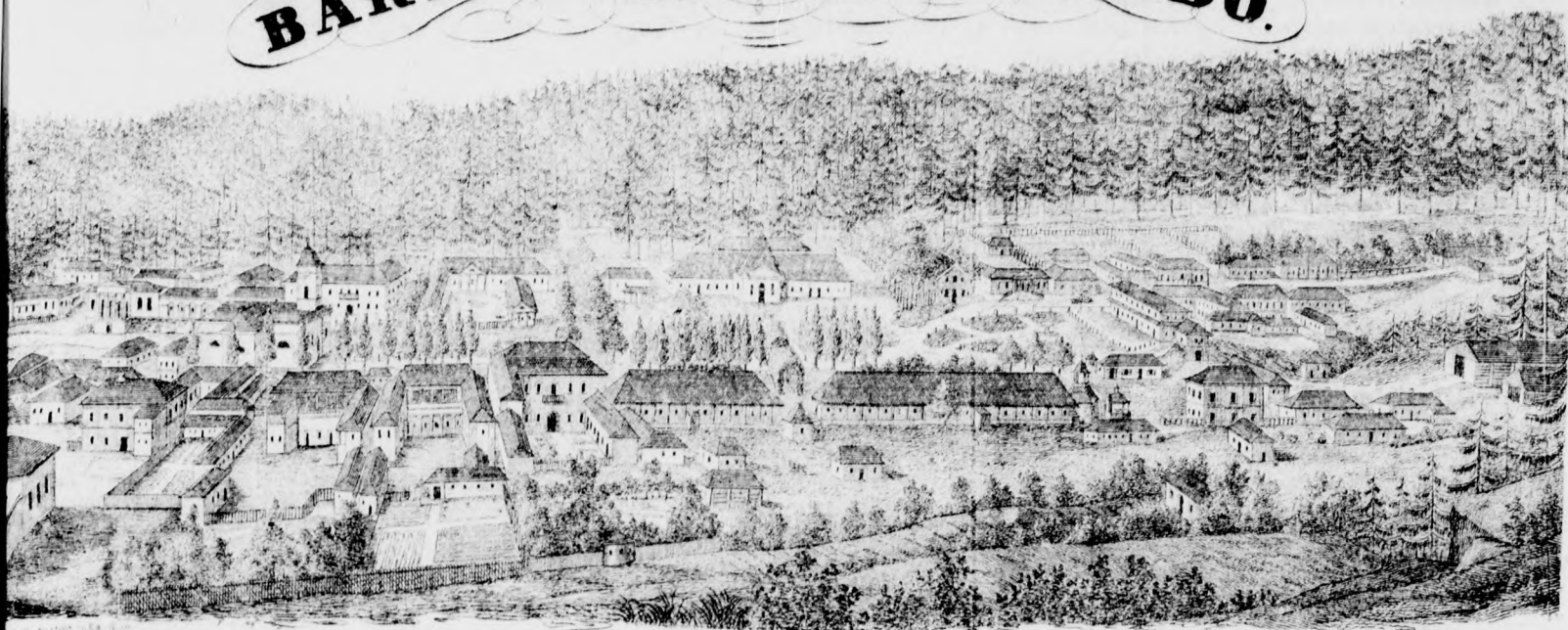
Moszkauban az utolsó öt hónap alatt öt könyvnyomtató 's egy köiro intézet, e fölött három könyvtárus bolt 's egy olvasó kabínet keletkezett.

Gabona ár: majus 21dikén Pesten Tízta buza 110 — 93 1/3. Kétszeres 662/3 — 60. Rozs 50 — 46 2/3. Arpa 46 2/3. Zab 33 1/3 — 30. Kukuricza 46 2/3.

Pénzkelet: majus 21kén: 5 pCtes statusköt. 103 31/32; — 4 pCtes: 99 5/8; — 3 pCtes 75 1/2; — Bankrészevény 1366 1/4.

Dunavíz állás: majus 22kén: 5' 9" 6" — 23kán 5' 9" 9" — 24kén 6' 1" 3" — 25kén 6' 5" 6".

BARTFAI EGESZSÉG-FÜRDŐ.

Szabad királyi **BARTFA** városának határán, Tettes. Ns. Sáros vármegyében, mely a gallitziai határoktól két órányi távolságra alig vagyon, találhatók félórányira a bartfai ferdő. Jól készült 's helyes felügyelés alatt lévő úton érkeznek az idegen kellemes és erdős völgybe, melyet két halom alkot, ezek erdőséggel záratnak. Ezen hegyes vidéknek tiszta lége, a közel fekvő fenyves erdőnek balzsamos illatja, a hegytetőkről bájos messzenyíló kilátás, a zúgó patak, ezen völgyet már magában kies felderítő helyé teszik.

Ezen völgyben találhatók azon gyógyforrások, melyek már 1505ben ismeretesek valának. Ez időtől fogva ezen víznek használata mind inkább elterjedett, 's minél inkább megismertetett hatása: annál több emberek folyamodtak hozzá, 's már 1787ben a közhíves betegek felgyógyulást nyertek ott. — Számossabbak lettek naponkint a vendégek, Magyar, Lengyel és Oroszországból, valamint Austriából, sőt távolabb tartományokból is; sokan csak a vizet hozatták be honukba, hogy azzal, vagy mint orvosszerrel, vagy mint kellemes itallal éljenek, 's ezen víz-eladás felette növekedett főképen 1795től fogva. A vendégek' tolongása, természetesen szükségessé tette az építmények', kényelmek' és szépítéseknek szaporítását, terjesztését, 's minthogy ezen bájos völgyben, a művészetnek csak azt kell tökéletesíteni, a mit a természet szült, így támadtak lassúdan több lakházak, templom, casino, kávéházterem, játékszin, több sétahelyek, ernyőzetek, terraszok, nyughelyek, csinos kútkorlátok, virág és gyöp osztályzatok 's ehhez hasonlók úgy, hogy most a ferdő ferdés idejében egy kisdud, tiszta, mintegy 1200 lakosból álló városkát ábrázol, mely 48 majd nagyobb, majd kisebb házból, több boltokból, három tisztán tartott 's éjjel kivilágított utszákból áll.

A föld ezen völgyben olly savanyúvízdús, hogy minden fáradtság nélkül több illy forrásokat lehetne nyitni, de minthogy a megnyitottak olly bőségesek, hogy minden másod perczen egy fél font vizet adnak, sőt legszárazabb nyarakban, midőn az ország' legtöbb kútjai vízzel szűkölködtek, ezek akkor is hasonlók maradtak, 's minthogy a ferdésre, ivásra 's kivitelre megkívántató vízszükség minden nyárban 50,000 akóban forr ki belőlök: tehát azokkal, melyek jelenleg divatoznak, meg lehet elégedni; ezek között van hat ivóvizet nyújtó kút, melyek között leglátogatottabbak: a fő kút, a pezsgő- 's a doctorkút, ezeken kívül van még két kút vagy vízmedence, a ferdővízzel, melyek a völgynek hosszában közepette a ferdőnek egymástól nem nagy távolságra fekszenek, és mind külső mocskolástól, mind vadvizek' hozzá befolyhatásától óva vannak.

Ezen források kristály tisztaságú vizet adnak, mely sustorgással és tömérdek léghólyagokkal bugyog ki, mely csak a pezsgő kútból zavarosabb a folyvást tartó mozgás végett. Soha sem fagy be, 's közép hévsége Reaumur szerint a fagypontra alatti tizedik fokra megy, frissiben merítve, vagy szívócsővel mozgásba hozva, gyöngyözik, 's a pohár' oldalára számos levegő-hólyagocskákat készít. Savanyús borral, vagy citromlével vegyítve, felette felpeszeg, úgy, hogy néhány perczen átlátszóságát elveszti. Minden forrásnál, vasrossdát ülepít, ize kellemetes savanyos és ingerlő, úgy hogy egy pohárral egy hajtásra alig lehet belőle kiüríteni, 's ivás közben nyilvánlag érezhető bizonyos felolvasztott vas íz, mely a tintaé-hoz hasonlít. Közönséges savanyú vagy ó borral vegyítve felette kellemes, és a bort-ivó ferdő vendégeknek közönséges enyhítő 's asztali italuk. (Ámbár itt jó édes vizet is kaphatni.) Ha még ehhez egy kevés porczukor vegyítetik, tehát a pezsgés és füstölés még növekszik, és az ital a champagniaihoz tökéletesen hasonlít.

Mindezen jeleményeket a víz nem csupán a forrásnál mutatja, hanem még hosszabb idő mulva is; ha jó időben 's szükséges felügyelettel merítetik üvegekbe a forrásból, azután bedugva eltéteik, hanem ha nem tele 's rosszul bedugott üvegekbe, vagy faedénybe tartatik, rövid idő mulva elromlik, záptojás szagú lesz 's barna salakot szállít a fenékre. Minél tovább főzetik a víz, annál több léggolyócskát 's habot hánynak ki, megzavarodik, 's barna vörös a ferdőruhát festő keverék szál a fenékre, a savanyos iz elenyészik a tintaízzel együtt, 's lúgizú lesz.

Illyen a bartfai ásványos víz, magyar Pirmont és Spaannak méltán lehetne nevezni, mely mint ivó és ferdő víz, több évek óta és számtalan betegknél, mint helyes gyógyszer mutatkozott, 's mint illyes csak igen is megérdemli, hogy a szenvedő emberiséget olly hangosan és buzgón, a mint lehetséges, figyelmeztessük rá.

Hogy közelébb juthassunk a' czélhoz, ezé irányosnak látszik a' tisztelt közönséget, miután a' feljebb mondottakból a' ferdőnek rövid topographiai és historiai ismeretét megnyerte, a' víznek természeti tulajdonaival is megismerkedtetni, valamint annak alkotó részeivel is, a' mennyire ezek Cranz, Haquet, Kitaibel és Schultesz' chemiai vizsgálataiból felvilágosíthatnak, nem épen chemiai pontosság és mennyiségi idomzatok szerint: hanem csak névileg megismertetni, minthogy ez iránt a' szigorabb tapasztalatokat a' ferdőről irt munkákban feltalálhatni.

A' víz' alkotó részei e' következők:

- 1^{or}. Felolvadt szénsavany, nagy mennyiségben, mellynek létele a' víznek pezsgése 's gyöngyözése által bebizonyodik.
- 2^{or}. Szén és légsavanyos vas, ez az oka a' tinta íznek és a' barna salaknak.
- 3^{or}. Szénsavanyos natron, vagy ásványos lúgsó, ez a' lúg íz és a' víznek savanyok által történni szokott pezsgésével mutatkozik.
- 4^{or}. Szénsavanyos mész, konyhasó, timsó, és kavicsföld próbák által ámbár csekélyebb mennyiségben még is, mint a' víznek alkotó részei, fedeztetek fel.

Ennek következtetésében magában véve a' víznek testerősítő tulajdona van, 's e' szerint lélekvidámító: hanem mivel az alkotó részeknek idomzata nem minden forrásban ugyan egy, tehát ezeknek különböző egyvelítése olly orvosi hatóságot mutat, melly több ízben 's különbözőféle betegségekben, de különösen ollyakban, mellyek gyöngülésből származtak, felette gyógyító hatást nyilatkoztattak, mivel ezen víz erősíti az emésztő eszközöket, előmozdítja az elkülönöseket, különösen a' vizellést, behat a' legfinomabb edényekbe 's a' vérnek gyorsabb mozgását felette elősegíti, 's e' szerint:

- 1^{or}. Az emésztő eszközök' hibáit, a' millyenek: gyöngült emésztés, étlenség, hányás, puffadás, gyomorgöres, hasmenet, kólika, ezen víznek használata által elnyomatnak.
- 2^{or}. Mindennemű vizelleti bajok, sőt a' fővénytől szenvedők, részint enyhülten, részint egészen meggyógyulva hagyták el a' ferdőt.
- 3^{or}. Különnemű, de különösen a' rófus gilisztáktól szenvedők, valamint, serophulusokban sinlódók, a' vízitalnak köszönték meggyógyulásokat, és a' szépnemnek számosbjai elrendetlenült hónapszámuk, sőt a' fehér folyásnak is megorvoslását találták.
- 4^{or}. Sáppadásba esett lyánkák visszanyerik színüket, 's hystericus (lépkórságos) migrainban és más göres-nemekben szenvedő asszonyságok, a' ferdő használata' végeztével könnyen elviseltek több physikai kényelmetlenségeket és erkölcsi bajokat, a' nélkül, hogy ugy, valamint az előtt a' legcsekélyebb oknál fájalmaktól nyomattak volna.
- 5^{or}. Hypochondriák itt egészségesek és vidámok lesznek, 's aranyértől gyötröttek, kik fő 's derékfájdalomban, szédülésben szenvednek, rendszerint a' ferdésben segedelmet találnak.
- 6^{or}. Háladatosán térnek majd minden esztendőben ezen ferdőhöz szegények és gazdagok, minthogy itt benuulástól megszabadítottak.
- 7^{or}. Különnösen fogyanatos a' víznek használata mindenféle gyógyulókra nézve, minthogy a' testben vagy eanek részeiben megmaradt gyöngeséget elfojtja.
- 8^{or}. Szembeszökőleg 's majd nem esudatevőleg bizonyítja be ezen gyógykút erejét, mind in eseményekben, még a' nyavalyatörésben is, 's olly személyeknél, kiknek beteges állapotja az előtti kicsapongásoktól származott.

Ezen itt felhozott tapasztalatok, mellyeket néhány évek' sora bebizonyított, senkit se esábitsanak azon hitelre, hogy mi ezen gyógyvizet közönséges orvosszernek akarnók tenni, mellynek mindenkit a' fentemlitett nyavalyákban sinlódót szükségkép meggyógyítani kellene, ha hogy azt bár mikor, és bár miként használja. Sőt inkább világos, hogy a' remélt segedelem, majd ivás, majd ferdés által szerzettetik meg, majd mind a' kettőtől egyszerre használva, meg ismét, majd egész, majd láb, majd fecskendő, majd gőzfürdés; továbbá: most hidegen, most melegen használva, 's végre a' vízzeli éléshez tartozó táplálati rend által, a' mint ezt tudniillik a' sinlódónek körülményei megkivanják. Ezt elhatározni az orvos' dolga.

Ennek következtetésében elkerülhetetlenül szükséges, hogy minden a' gyógyferdőhöz jövő idegen, orvos' szabásaival ellátva jöjjön, és ha az eset fontosabb, hozza el betegsége történetét, ezáltal a' rendszeres ferdőorvos, kihez magát minden ferdő vendég csatoládjja, olly állapotba helyeztetik, minthogy a' beteg' sérveit megismerni tanulja, a' víz' hatását pedig már ismeri, hogy a' nyavalygó élte 's bánása módját szabályozhassa, 's ne tán előfordulható esetekben más gyógyszereket is rendelhessen, az eddigieket megváltoztassa, vagy egészen abba hagyja.

Ezen előlátásnál a' bártfai víz, melly a' magyarországi vasfoglalmú vizek között, mellyekhez az uj-lublyói, herlányi, szalatnai, parádi, suliguli, lipóczy, laugenau, zemjetei 's más számtalanok tartoznak, a' legerősebb, 's a' melly a' Magyarhonon kivülieket, a' millyenek a' kryniczai, pyrmonyi, selti, egeri, 's rohitsi, vasfoglalmára ha fel nem mülja, legalább ezekkel hasonló, a' kívánt czélt bizonyára el nem tévesztendi, mert valóban ott, hol jeles alkotó részeinél fogvást hatást ígért, mindenkor a' legfogyanatosabb sükert mutatta.

Azonban a' közönségnek azon része, melly csupán mulatságból látogatja a' ferdőt, ennek uj elintézésével, melly minden esetre czélszerűleg tétetett, szinte meg fog elégedni 's czélját éri.

Ezen itt leirt ferdőt az alóirtak négy egymást követő évre vették haszonbérbe. Egy szoba, ágybeli nélkül 24 órára 8—16 kr., egy ásványos vízferdő 6—10 kr. Egy csésze legjobb kávé tejszínnel együtt 's tejes kenyérrel 5 kr., hat tál legjobb étel egy személyre 30 kr. ezüst pénzen, 's minden ugyan ezen arányzatban a' legolcsóbb, 's a' legpontosabb szolgálatot ígérve, számos látogatásért esedeznek

Bá r t f a i n , A p r i l i s ' 1 é n 1 8 3 6 .

Pap és társai
a' bártfai ásványos ferdő' berlőji.

42. sz.

É

A

Két

mert h
erejér
éven t
toria
sines,

tomán
nagys
közti
tovább
akarju
nyelvu
művel
A'

vem,
genbe
Ára
pénzb

3)
szépm
félévi
tatik-
vásár
fizeté
tiszte
tőzta
ját (h
hivat
2dik

3)
percz

NEVEZETES UJ MUNKA.

Épen most jelent-meg 's árultatása Ifj. Kilián György' könyvkereskedésére lévén bízva, nála megszerezhető:

Az éjszakamerikai egyesült országok' története.

Történetek 's földleírás' dresdai tanítója
H e r r m a n n Á g o s t o n L. után
magyarázta

Velencei Gábor.

Két kötet. Az egyesült országok' függetlenségi nyilatkozványának köre metszett aláírási hasonmásával (Facsimile).

Ára mind a' két kötetnek csinos borítékban 2 f. p. p.

Az éjszakamerikai szabad státusok' jelen állapotja az olvasót csudák' hitelére kényszeríti, mert hozzá hasonló a' nemzetek' történeteiben nem találhatik; éveire nézve gyermek, nagyságára 's erejére óriás, bölcseségére agg ósz — ilyen Éjszakamerika, melly függetlenségének alig ötvenedik évén túl bámulatra ragad bennünket. Miat történhetett legyen ez, kivált a' mi időkben, csak a' historia teheti megfoghatóvá, mellyet itt hirdetünk, azon belső meggyőződéssel, hogy talán egy történet sincs, azon időnek a' miénkel való hasonlatossága miatt, érdekesebb mint Egyesült Éjszakamerikáé.

Világosság, belső tökély, teljesség a' részletekben, pártatlanság, tiszta kifejtése ezen tartományok' lassankénti művelődésének, kezdetök óta magok szabad, független 's mái csodálatra méltó, nagyszerű állapotjukig, bélyegzik e' jelen munkát. Különösen a' régi angolgyarmatok és az anyaföld közti végső szakadás okai tanulsággal teljesen, 's intőleg a' mi napjainkban, adatnak elő; közöltetik továbbá, ama' nevezetes 1776 jul. 4kén költ függetlenségi nyilatkozvány szóról szóra. — Azonban, nem akarjuk az olvasó' érdekét előre elfoglalni, saját ítéletével fogja által látni, hogy a' jelen munkának nyelvünkre fordítása igen hasznos és hálára méltó vállalat volt, 's reméljük, hogy az minden rendű művelt' olvasók' pártolásával fog dicsekedhetni.

A' fordítás hű, az előadás nem körmönfont (!) hanem józan és egyszerű, a' nyelv csinos, könnyen folyó és grammatikai pontosságú.

Genealogiai, historiai és statistikai zsebkönyvem, Merkur címmel, kész. Találhatik Pesten Egenberger könyváros urnál, 's Budán a' kiadónál. Ára medárdi vásárig 3, azután 4 huszas ezüst pénzben. *Essé István.*

3) A' REGÉLŐ 's HONMŰVÉS Z

szépművészeti első magyar folyóirat idei második félévi folyamata június elejétől kezdve fogadtatik el az előfizetés. Mivel pedig a' pesti Medárdi vásár, melly majus utóhetében kezdődik, az előfizetési díj felküldésére legkedvezőbb alkalmat nyújt: tisztelettel kérettetnek e' folyóirat pártfogójai, méltóztassanak vásári alkalmak által az előfizetés díját (6 ezüst ft.) egyenesen a' nevezett folyóirat hivatalába (Pesten, halpiacz, 86 sz. a' Dencs ház, 2dik emelet) utasítani. (3)

3) A' K É M L Ő

Folyó évi július' elején indulni fog. A' végperczre halasztásból származható bajok' kikerülé-

se végett kérettetnek minden előfizetésről gondoskodó tisztelt Hazafiak, hogy Előfizetőink' t. cz. neveit, az utolsó postahelyekkel, feljegyezve, a' közelebb következő Medárdi pesti vásárra, 's legkezelebb Junius' 20ig hozzánk beküldeni méltóztatásnak. *Balla.* (3)

2) Ferenczy Magyar Történeti Képgyűjteményre való előfizetés 5 pengő forintjával 12 képre nyitva vagyon, az Ujságinkhoz mellékelt Hirdetésben kijelt kereskedő Uraknál. A' két első kép már széllyel is van küldve. (3)

3) ÁRVERÉSI HIRDETÉS. Mezőhegyesről a' cs. kir. katonai ménes intézet részéről köz hirre tétetik: hogy az intézetnek 151 darabra menő saját nevelésű 4 esztendő fiatal csődőreiből az intézet szükségét felülhaladó szám f. 1836 július 1adójén helyben Mezőhegyesen Csanád vmegyében nyilvános árverés útján eladatni fog. — Minthogy ezen árverést ó Főlsége főleg azon czélből rendelé-

hogy lotenyésztőknek alkalom nyujtassék tenyész-
tésüket jó apalovak' megvásárlásával javítani; en-
nél fogva ezen árverésre meghivatnak tisztelettel
különösen a' vármegyék, kerületek, községek és
olly magányosak, kik a' vásárlandó lovakat tenyész-
tésre fordítani szándékozzák.

Ugyan ezen árverés alkalmával 3 darab anya,
és 22 darab 5 és 4 esztendősen egészen hibátlan kan-
czák, mellyek mind tenyésztésre mind akármi más
használatra tökéletesen alkalmasak, és végre ré-
szint paripának részint kocsi- való 16 d. 4 eszt. he-
rélt lovak, lesznek a' többet ígérőknek eladók. Me-
zőhegyesen majus 1sőjén 1836. 3

Boxberg s. k. alezredes

Budai borokra árverés.

T. Mayerfy Nav. Ferencz ur részéről e. folyó
május hónap 30dik napján, és utána következén-
dő napokban néhány ezer akó budai borok 1834
és 1835 esztendőbeli termésből hordó számra u. m.
60, 70, és 100 akósak, 9 órákor reggel Budán a'
Krisztina-városi pinczében 199 szám alatt fekvő sa-
ját házában készízetés mellett kótyavetye által el-
fognak adadni, mellyre minden borvevő tisztelettel
hivatalos.

Templom-ékességek nagy és fő rakhelye.

1) Pesten a' váci-utczában az Amornál 26dik
szám alatt Fries Antal 's társasága cs. k. priv. Se-
lyemszövet gyárának lerakóhelyén készen találat-
nak nagyobb mennyiségben több száz darab tem-
plomi ékességek fajtái u. m. pluvialék, dalmatikák
és kazulák, akár egész, akár fél, vagy közönséges
ékességekkel gazdagítva, ezen kívül, minden lehető
reverenda materiák, u. m. Schvamilionak, Gros de
Naples, Brünelek, Scottok, 3 Drátok, 's a' t. egész
és fél gazdagon virágokkal himezve; templomi ma-
teriák igaz festékű, és közönséges D-maszt zász-
lókra, finom festékű karmazsin 's ibolya Gros de
Naples és Moir, quadratok, kapucziomok, kamau-
rak, és övek, mellyeket a' főtiszt. Papságnak a' leg-
illendőbb gyári áron alázatosan ajánlják.

Fries Antal és Társa.

Mechanikai hidas mázsáló eszközök

(Mechanische Brücken-Wagen.)

Közhasznú hidas mérőserpenyők, vagy is mázsáló
eszközök, — mellyeket alolirt több esztendő óta
maga készít, 's mellyek jóságukra nézve a' külföl-
diekhez egészen hasonlók, megszerezhetők alulne-
vezett lakásán, még pedig egy mázsa erejűtől kezd-
ve 200 mázsa erejűig. A' készítő minden hibáért
kezeskedik. Legillendőbbben szabott árok pengő
pénzben, az elpakolással együtt következő:

Egy mázsára szolgáló	— —	35 for.
2 mázsára	— —	38 for.
4 mázsára	— —	50 for.
6 mázsára	— —	60 for.
10 mázsára	— —	70 for.
15 mázsára	— —	85 for.
20 mázsára	— —	95 for.
25 mázsára	— —	105 for.
30 mázsára	— —	115 for.

Wagner Ferencz.

mechanikai hidas és másforma mázsálók készítője, Pesten
Leopold-utczában 184. szám alatti saját házában. (3)

1) Olcsó jó dohány (fontja 16 krjával vtóban
's mázsája 22 v. frjával) melly a' finomabb leve-
lekből, azért mert nem olly szép színű de külön-
ben gyenge 's kellemes szíhatású, kiválasztatik, az
igen megnőtt mennyiség miatt a' fenmondott szerfő-
lötti olcsó áron eladatik:

Gärtner József dohány- és tajtékpipa-
kereskedésében

„a' magyar czimernél“ a' servita-piaczon Pesten,
ugyanott kaphatni minden finom és jeles fajta
dohányokat, cigarrókat, valamint gazdag választ-
hatásban a' legcsinosb és legkelőbb divatu dohány-
zási készületeket, különösen tajték pipákat, szu-
rokkó műveket 's egyéb illy nemű divatos czik-
kelyeket.

1) HIRDETÉS. A' nagymélt. m. k. kincstári
tanács kegyes intézete következésében a' Tiszán in-
neni királyi koronai uradalomban O-Becse mezővá-
rosa külső határában fekvő 104 és 121, 2200 négy-
szegű öles hold, szabad ns telekhez tartozó szántó-
terdek e' folyó évi jun. 13 kán, az O-Becsei kinc-
stári tiszttartóság hivatalában tartandó köz árverés u-
ján a' legtöbbet ígérőnek e' folyó 1835 évi nov.
1től, 1835 oct. utoljajig haszonbérbe adadni fognak,
ezen árverésben részt venni kívánók tehát illendően
szólítatnak-fel, hogy az említett napon és helyen
45 fr. p.p. lánatpénzzel, és óvással ellátva jelenje-
nek meg, a' hol az árverési feltételeket előre is
megtekinteni lehet. Budán apr. 13 1836. 3)

1) HIRDETÉS.

Az Egyházi értékhez tartozó Vaiszlói urada-
lom részéről hirdettetik: hogy f. e. junius 16án
10 órákor az uradalmi tiszttartói lakban tartandó
árverés útján, a' Vaiszlói plebania-házának, 's is-
tállóak fenyő sindellyel leendő befedése a' leg-
kevesebért felvállalóács, vagy építő-mesternek ál-
tal adatandik; — melly kótyavetyére az ezt felváll-
alni kívánók olly tudósítással hivatnak meg, hogy
eme befedés a' már felsőbb helybehagyott, 's a'
tisz tartói lakban mindenkoron látható terv szerint
lészen elkészítendő. Vaiszló 1836iki majus 10kén
Az uradalmi tisztség által. 3)

1) HIRDETÉS. A' n. m. magyar kir. udvari Ka-
mara rendelésének következésében a' mármaros
kamarai Igazgatóság részéről köz hirre tételek hogy
Mármaros vármegyében keblezett Dombó helysége-
ben az eddig házilag ellátott serház-, Királyme-
ző, Mokra, Brusztura, Dombó, Nyeresznitze és
Királyvölgy helységekből a' ser, a' Dombói ser-
házban pedig a' ser, és pálinka-kiméretési joggal
egyetemben e' folyó eszt. junius 3án Szigethen a'
kam. tiszttartóságnál tartandó nyilvános árverés
útján a' legtöbbet ígérőnek 1836iki eszt. augustus
1sőjétől három vagy a' környülményekhez képest
hat egymásután következő esztendőre bérbe fog
adadni.

Ezen tágas, és békerített udvarral, 's alkal-
matos kúttal, szükséges ló, szarvas és apró marha
istállokkal, nem különben 57 öl hosszú és 46 öl
széles gyümölcsös, és egy kisebb 18 öl hosszú és
9 öl széles konyha-kerttel ellátott serház kőből,
az istállók pedig fából épültek. Ezen épületben,

mellynek tervét a' haszonbér föltételeivel együtt a' dombói kam. ispánságnál, ugy nem különben a' mármárosi kir. igazgatóságnál megtudhatni, talál-
tatik a' serfőző, és legényei lakásaul 3 szoba, kony-
ha, és pincze, továbbá léglával kirakott 5 öl 5 láb ho-
szaságú szaladház, és serfőzéshez szükséges szo-
ba, benne erős tölgy fából készült serhűtő, több
hozzá járuló eszközökkel együtt, azon kívül pálin-
ka-főző ház, két üstre alkalmaztatva, alatta pedig
egy bevakolt boltos pincze, hová a' sert bizonyos
csökön béereszthetni.

Kik tehát ezen haszonvételeket bérbe venni
kivánnák, a' fent megnevezett napon és helyre reg-
geli órákban 40 ft. e. p. bánatpénzzel ellátva ezen-
nel hivatalosak. (2)

2) A' nagymélt. magy. kir. Helytartótanácsnak
f. 1836 april 5kén 10350 sz. alatt költ. rende-
lése szerint minden tévedés mellőzése miatt pótlólag
hirül adatik: hogy a' Kutyeyoi urodalom ámbár
Tótországban fekszik, még is nem a' hely színén
mint a' horvátországi alapítványi jószágok haszon-
bérbe adásánál szokás, hanem Budán a' magasegy-
házi biztosság előtt fog f. eszt. augusztus 25ikén
tartandó árverés útján a' többet ígérőknek 1837
novemb. 1sőjétől kezdve haszonbérbe adadni. (3)

(2) Egér- és patkány-lapdacsok

Az egerek és patkányok szenvedhetlen pusztí-
tásinak akadályozására közönségesen a' legjobb si-
kerűnek tapasztalt eszközül szolgálnak az általam
föltalált 's köz hirre kapott lapdacsok, mellyek se-
gedelmével a' mondot' kellemetlen vendégektől
egészen megszabadulhatni. Ezen lapdacsokat a' hasz-
nalási leirással mostantól kezdve csupán és egyedül
csak: Pesten a' játékszin-piacon a' 3 oroszlanynál
kaphatni

Oberhäuszer és Társa

anyag- fűszer- és festék-áru kereskedésében

Molnár Károly s. k. (3)

2) A' pesti kerületi kegyes hagyományu ja-
vakhoz tartozó Czeglédi urodalomban f. eszt. juni-
us 13ikán a' tiszttartói hivatalnál novemb. 1sőjétől
kezdve 3 egymásutáni esztendőre következő földes-
uri jogok fensőbb helybenhagyás mellett haszon-
bérbe fognak kiadatni: 1) A' bor- ser-, és pálin-
ka mérés, a' pálinka-üstökkel, olly formán, hogy
a' városi nagy vendégfogadóban és a' várostul egy-
órányira fekvő Kecskés csárdában, mellyhez 226
hold és 398 □ öl föld van kapcsolva, egész eszt-
endőben, egyebütt pedig a' városban levő kisebb
korcsmákban, mellyek száma a' kivévő kényelmé-
től függ, sz. György-naptól sz. Mihály napig mé-
retnek az italok. 2) Az országos és héti vásárok. 3)
A' sertés husmérés. 4) A' vadászat. Ezen árverés-
re, mellytől izraéliták sem tiltatnak el, a' kivenni
kivánnók illő bánatpénzzel százától 10 frjával ellát-
va, és vagyonukat es viseletüket bizonyító levele-
kel fölkészülve, ezennel meghivatnak. (3)

3) Selymes birka - eladás.

Mltgos Korompai Gróf Brunszvik Ferencz ur
Ő nagysága Martonvásári urodalma részeről köz
hirre adatik, hogy a' Martonvásári hoszú, tömött
és finom birka fajából 200 darab felesleg való 1—5

eszt. hiba nélkül levők 's tenyésztésre nagyon hasz-
nálható anyabirka, némelly tokló anyák 's örök-
kel, — nem különken néhány hágó kos 1ső és
2ik classisból eladók találtnak, 's junius 10eig
gyapjában megtekinthetők. — A' venni száudékozó
urak tudósítást vehetnek a' helybeli kormányzó
számartóság által. Martonvásár majus 13. (6)

3) HIRDETÉS. A' nagymélt. m. kir. udv. Kama-
ra rendelkezéséből nyilvánossá tétetik: hogy a' To-
kaj Kamarai uradalomban tavalytermett borokból
26 tarczali, tolcsvai pedig 13 hordó másolás; to-
vábbá 590 szinte tarczali és 172 hordó tolcsvai
majorsági közönséges borok, végre 600 hordó déz-
ma borok, az 1836 esztendei junius 27 napján
Tarczalon, az ottani kamarai tiszttartóság hivatá-
lánál köz árverés útján a' többet ígérőknek kész
pénzért el fognak adadni.

A' kiknek tehát a' fen nevezett borok megvé-
telére kedvök lenne, elegendő bánatpénzzel ellátva
a' fen említett helyre, 's időre ezennel meghi-
vatnak. (3)

3) HIRDETMÉNY. A' n. m. m. kir. udv. Kama-
ra rendelkezése következtében köz hirre tétetik, hogy
a' Visegrádi, N. Marosi, Bogdányi és Tótfalusi
koronai uradalmi erdőkbenvágott mint egy 2,150
ölnyi hasábfának Budára dunai hajókkal szállitá-
sa az Ó-Budai koronai praefectusi hivatal irószobá-
jában folyó eszt. majus 26án szokott reggeli órák-
ban tartandó nyilvános árverés útján a' legkeve-
sebbet kívánnók, kötendő szerződés mellett, bébe
fog adadni.

Azoknak, kik az árverésben részt akarnak ven-
ni, elegendő szamu és jó karzatu hajókkal kell
birniok, 's 200 pengő forintnyi bánatpénzzel el-
látva lenniök. Ezen bérleti árverés többi feltételeit
megtudhatni a' fen érdeklött praefectusi hivatal
irószobájában. (3)

3) HIRDETMÉNY. A' n. m. m. kir. udv. Kama-
ra rendelkezéséből közhirre tétetik, hogy f. e. junius
27kén a' Tarczali kir. kam. tiszttartóság épületében
tartandó nyilvános árverés útján a' Tokaji kir. kam.
Uradalom alább megnevezett kir. haszonvételei f. e.
november 1től kezdve számitandó egymásutáni há-
rom esztendőre a' legtöbbet ígérőknek bérbe adat-
ni fognak, nevezetesen 1ör a' hús-vágás joga Tokaj
kir. kam. mezővárosban. 2or a' szárazmalom Kis-
Tokaj helységében. Melly árverésre a' bérleti szán-
dékozó elegendő bánatpénzzel ellátva megjelenni
ezennel hivatalosak. (3)

3) HIRDETMÉNY. A' nagymélt. kir. magyar
udv. kamara rendelkezéséből ezennel közhirre tétetik:
hogy sz. kir. Kaproncza városához tartozó követk.
haszonbérék, u. m. a' vám-halászat, vadászat, bor-
mérés-akózás- a' városház alatti pincze, több lak-
szoba, mészárszékek, nem különben több részre osz-
tott rétek, és szántóföldek, három egymás után
következő esztendőre bérbe adatnak, 's e végre fo-
lyó esztendő július 22kén ugyanott a' városházban
nyilvános kótyavetye fog tartatni. Kiknek tehát a'
kibérléshez kedvük lenne, a' fenírt napra 's helyre
szükséges bánatpénzzel fölkészülve meghivatnak. (3)

H e c k e n a s t G u s z t á v

magyar és külföldi könyvkereskedésében
(Pesten váczi-utczában 39dik szám) épen most jelentek meg
és találtatnak:

Magyar eredeti Játékszinnek első darabja:

V A T A,

Dráma 4 fölvonásban írta

Tóth Lőrincz.

12-rét Pesten. 1836. Velinpap. csinosan füzve 48 kr. p. p.

J O G U Z,

v a g y:

a' **H o n k e r e s ő k.**

Szinmű 5 fölvonásban.

Írta **Vajda Péter.**

12-rét 1836. Pesten. Csinosan füzve Velinpap 1 for. pengő.

A N G E L O

Dráma, **Hugo Viktor** után **Báró Eötvös József.**

12-rét. Pesten. 1836. Velinpap. Csinosan füzve 1 for. pengő.

A' jövő medardi pesti vásárra elkészül:

KISFALUDY SÁNDOR'

G Y U L A S Z E R E L M E.

Új jobbitott kiadásban.

12-rét 1836. Pesten. Csinosan füzve. Velinpap. 1 for. 20 kr. p.

V á s z o n - á r ú k.

„A' Sléziaihoz“ czimzett Vászon-kereskedés Pesten a' városház-utczában ajánlkozik a' közelgő vásári alkalomra nevezetes mennyiségű 's gyönyörű nyári fejrítésű vászon és gyolcs áruival, millyenek: valódi 54 rőfös rumburgi gyolcsok egész nehéz fajtakban 18 frtostul 200 frtosig pengőben; — $\frac{3}{4}$ és $\frac{1}{2}$ széles hollandi gyolcsok 16 pengő frtostul 200 frtosig; 38 rőfös bőrvásznak 9 frtostul 20 frtosig; $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ széles fejréczerina és szék-vásznak 7 p. frtostul 18 frtosig.

Asztalnemük fogatokban damaszbul vagy kettős keresztiszövetből a' közönséges fajtától a' legfinomabbig törülköző, kávé és csemege asztalkendők, csikos kanavász és ágynemük, valamint igen jeles nanquinok ágyboritéknak, fejr és színes vászon zsebkendők, keletindiai szövetek tuczettje 2 fr. 48 krjával, festett béllés damaszok és kanavászok, kamertuchok és cambrick.

Ugyan ezen kereskedésben kaphatni valódi igen jeles czérnákat.

Keletindiai nankinok szakaszokban, valamint különféle nadrág-szövetek eredeti gyári áron.

Az árucikkelyek valódisága valamint a' helyes rófi, mérésről is a' kereskedés kezekedik. 2)

EISENSCHMID MIHÁLY, polgári késműves Pesten, Uri-utca, Horváth házában; készít mindenféle borotva- és tollkéseket, valamint mindennemű ollót, és más késeket, mellyekért jót áll. — Minden kijobbítandók is elvállaltatnak, úgy szinte metazó eszközök, nem különben borotvák a' legélesebb vágásuakká idomittatnak. (3)

Eredeti Merino-kosok.

Gaal István ur az ő ismeretes eredeti merino-nyájából Büssüből Somogy vmegyéből a' f. eszt. junius 4ikén 60 darabot fog lehozatni eladásul Pestre, hol a' Gazdasági-egyesület köztelkén az üllői-uton megtekinthetők lesznek. • 3)

3) Tettes nemes Arad vgye elrendelte: hogy 1837 esztendőre kívántató írószerek, folyó esztendei julius 4én Aradon a' számvevői hivatal írószobájában (hol e szerek mennyiségök, és minémüségök előre megtekinthetők) tartandó köz árverés utján megszerestessenek. Május 17. 1836. 3)

es
n-
nt
ért
ak,
ot-
(3

eti
ból
ho-
ye-
tók
(3)

83;
dei
jja-
lóre
eg-
(3

fel-
zeti
net,
ségi

Heckenast Gusztáv

magyar és külföldi könyvkereskedésében
(Pesten váczai-utczában 39dik szám) épen most jelentek meg
és találtatnak:

Magyar eredeti Játékszinnek első darabja:

V A T A,

Dráma 4 fölvonásban írta
Tóth Lőrincz.

12-rét Pesten. 1836. Velinpap. csinosan füzve 48 kr. p. p.

J O G U Z,

v a g y:
a' Honkeresők.
Szinmű 5 fölvonásban.

Írta Vajda Péter.

12-rét 1836. Pesten. Csinosan füzve Velinpap 1 for. pengő.

A N G E L O

Dráma, Hugo Viktor után Báró Eötvös József.

12-rét. Pesten. 1836. Velinpap. Csinosan füzve 1 for. pengő.

A' jövő medardi pesti vásárra elkészül:

KISFALUDY SÁNDOR'

GYULA SZERELME.

Új jobbitott kiadásban.

12-rét 1836. Pesten. Csinosan füzve. Velinpap. 1 for. 20 kr. p.

V á s z o n - á r ú k.

„A' Sléziaihoz“ címzett Vászón-kereskedés Pesten a' városház-utczában ajánlkozik a' közelgő vásári alkalomra nevezetes mennyiségű 's gyönyörű nyári fejerítésű vászon és gyolcs áruival, millyenek: valódi 54 rófös rumburgi gyolcsok egész nehéz fajtákban 18 frtostul 200 frtosig pengőben; — $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ széles hollandi gyolcsok 16 pengő frtostul 200 frtosig; 38 rófös bőrvásznak 9 frtostul 20 frtosig; $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ széles fejerézna és szék-vásznak 7 p. frtostul 18 frtosig.

Asztalnemük fogatokban damaszbul vagy kettős keresztzövetből a' közönséges fajtától a' legfinomabbig törülköző, kávé és csesege asztalkendők, csikos kanavász és ágynemük, valamint igen jeles nanquinok ágyboritéknak, fejer és színes vászon zsebkendők, keletindiai szövetek tuczettje 2 fr. 48 krjával, festett béllés damaszok és kanavászok, kamertuchok és cambrick.

Ugyan ezen kereskedésben kaphatni valódi igen jeles czérnákat.

Keletindiai nankinok szakaszokban, valamint különféle nadrág-szövetek eredeti gyári áron.

Az árucikkelyek valódisága valamint a' helyes rófi, mérésről is a' kereskedés kezkesedik. 2)

EISENSCHMID MIHÁLY, polgári késműves Pesten, Uri-utca, Horváth házában; készít mindenféle borotva- és tollkéseket, valamint mindennemű ollót, és más késeket, mellyekért jót áll. — Minden kijobbítandók is elvállaltatnak, úgy szinte metsző eszközök, nem különben borotvák a' legélesebb vágásuakká idomittatnak. (3)

Eredeti Merino-kosok.

Gaal István ur az ő ismeretes eredeti merino-nyájából Büssüöl Somogy vmegyéből a' f. eszt. junius 4ikén 60 darabot fog lehozatni eladásul Pestre, hol a' Gazdasági-egyesület köztelkén az üllői-uton megtekinthetők lesznek. 3)

3) Tettes nemes Arad vgye elrendelte: hogy 1837 esztendőre kívántató írószerek, folyó esztendei julius 4én Aradon a' számvevői hivatal írószobájában (hol e szerek mennyiségök, és minéműségek előre megtekinthetők) tartandó köz árverés utján megszerestessenek. Május 17. 1836. 3)